

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravištvo, na katero naj se olagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

19. dan novembra.

Leto dnij je minolo, kar je slovenski narod sijajno obhajal sedemdesetletnico svojega prvaka. Slovenski narod, smo dejali, in takó je: ves slovenski narod je bil vlani o tem času navdan in navdušen od jedne in iste misli, katero je rodila in blažila narodna zavest. Malo veselih dnij je najti v naši zgodovini, ki govori le o tisočletnem narodnem suženjstvu, o tisočletnej narodnej tlaki! A s tako uzornim dogodajem, kakor je bila Bleiweisova svečanost, se ne morejo ponašati niti mnogo večji, mnogo bogatejši, mnogo izobraženejši narodi. Dan nam je slaven baš zaradi tega, ker se celokupnost Slovenstva doslé še nikdar nij pojavila na tako impozanten način, ki je iznenadil najskrajnejšega sangvinika. Naš narod je hotel slaviti moža, čegar vse življenje je bilo posvečeno narodnemu probujanju in vzgojevanju, in o tem povodu je narod dokazal, da vztrajno delo desetletij nij bilo izgubljeno!

Namerjena osobna ovacija se je ponevedoma izpremenila, povečala v narodno slavnost, katerej ne vemo primere, v slavnost tako velikansko in velevažno, da sedemdeseto obletnico Bleiweisovega rojstnega dne smemo imenovati rojstni dan zjedinjene Slovenije.

Tak dan treba zapisati mej največje narodne praznike. Poslavljenemu našemu voditelju nikakor ne zmanjšuje niti slave niti vrednosti, da se je iskreno osobno odlikovanje samo po sebi združilo z jedno-

dušnim povečevanjem ideje, katere personifikacija je dr. Bleiweis — polovico svojega za narod neprestano blagotvornega življenja. Naopako, baš soglasno vzviševanje narodne ideje je najvišje počestčenje i prvega in najimenitnejšega njenega zastopnika, baš to navdušeno vzviševanje je dokaz, da je ideja prodrla na vse kraje v najširje kroge, da v prsih sinov čvrsto poganja cvetlica, katero je v njihova srca vsajal in z ljubečo roko gojil skrbni oče!

Velik pomen smo prilagali slavnostnim dnem, ki smo jih vlani doživeli, velik pomen jim bodemo vselej prilagali in za to želimo vzbuditi in živ ohraniti spomin nánje mej rojaki. Zdi se nam, da se je z Bleiweisovo svečanostjo započela nova svetlejša doba narodnemu našemu življenju. Kdor nij slep, ali more tajiti, da nam je uže obilo sadu obrodile same jedinsti in bratovske sloge, ki je tedaj palo na rodovitna tla? Da ne segamo dalje, opominjamo samo na sijajno zmago o volitvah v državni zbor. Ali bi se mogli veseliti toliko slavnega vspeha, ako ne bi bili delali tako lepo složno? Res da vzlic temu Slovenci v državnem zboru ipak nijsmo tako zastopani, kakor terja pravica; še je zmožel protivnik v nekaterih okrajih, ki v obče nijsmo napredovali po izgledu večine, a tu se je ali premalo delalo, ali so okolnosti preveč neugodne — složni pak smo bili ta pot povsodi, izimši jedno volišče, in še tu se, slava Bogu in vlastnim odnošajem, nij zgodila posebna nesreča. In temelj narodnemu dorazumljenju je bil

položen o Bleiweisovej svečanosti. Z rokami lahko potipljemo blagodejni učinek naše sloge, pazimo torej, da je nič ne skali. Spomin na 19. dan novembra 1878. leta nam bodi zvezda, ki nas vodi do lepše bodočnosti. In da ne obledi ta zvezda, ponavljajmo si spomin vsako leto. V prošlem letu se nam je uže nekaj na bolje obrnilo, upajmo, da se bodo skoro vremena nam še bolj zjasnila. Bog dal da bi predragi naš oče Bleiweis vsakako doživel ono zaželjeno dobo, nek uže pride kadarkoli, Bog dal, da se mu obistini san celega življenja, da mnoga leta vidi — srečen svoj narod!

Vedri se?

Vedri se, a ne pri nas, daleč tam pri naših bratih se vedri, nebo se jasni nad češko zemljo. V češkem klubu so izdelali vodje češkega naroda spomenico glede jezikovne ravnopravnosti na Češkem; to spomenico bodo teh dnij oddali nj. veličanstvu cesarju Fran Josipu I., njemu samemu bodo potožili težnje češkega naroda, prosili bodo pomoči; vsa znamenja svedočijo, da bodo Čehi dosegli vse, kar želijo: preuredbo voilnega reda v deželni zbor češki, uvečenje češkega jezika v šole in urad, češko vseučilišče, ne vseučilišče svoje poleg uže postoječega nemškega, nego to vseučilišče mora zgubiti svoj nemški značaj zdaj, iz nemškega vseučilišča mora naroditi se v Pragi češko. Čehi postopajo počasi ali — dosejajo gotovo, poleg tega pak ne zahtevajo drugega nego to, kar je njim in vsem avstrijskim narodom ustavno zajamčeno — narodnostno ravnopravnost. Čehi so stopili na ustavna tla, na tem stališči zahtevajo svoja

Lutek.

Knez pride!

(Napisal Ant. Bezenšek.)

Sofija, 19. oktobra 1879.

(Konec.)

Iz daljine je to poslopje za oko nekaj impozantnega, a jako je mično na večer, ko se žarki večernega solca utrinjajo v leskečih kositarjih ploščah, s katerimi je pokrito.

Od minaretov je redko kateri nepoškodovan iz časa zadnje vojske; če drugo ne, mu je streha odbita, ali vsaj polumesec na tla vržen. Naštel sem 10 takih turških tornjev.

Razen teh se lepo vzdigujejo proti sinjemu nebu zvoniki kristijanskih cerkev. Ti so znatno nižji od minaretov, a bolj široki. Na stolnej metropolitanskej cerkvi so trije, vendar bolj kupljam podobni, prava zvonika sta razen teh dva; a zvonovi visé v posebnem nizkem turnu poleg cerkve. Zvonov je šest, pa so tudi lepo ubrani. Samo ta razlika je, da se z njimi

nikdar ne zvoni tako, da bi bít na obe strani bít, nego tolče se samo ob jedno stran. To me je s početka večkrat vznemirilo, ker sem mislil, da „plat zvona bít“ pomeni ogenj, kakor pri nas. V nedeljo pa pritrkujejo ali trijančijo na zvonove. Sicer ne znajo tako lepo, kot naši kranjski ali štajerski fantje, pa vendar se dosta lepo sliši. In ako bodem jaz imel priliko, ne bom propustil, da jih naučim „trijančiti“, kakor je na Slovenskem navada.

Druga posebnost orientálnih mest je na dalje ta, da je pri vsakej hiši velik vrt, z drevjem in cveticami napolnen. To daje mestu iz daljine posebno mičnost in raznoličnost. Izmej streh na hišah, ki nijsmo jako visoke, melé kvišku zeleni vrhovi košatega sadonosnega drevja, tako, da pogled na mestne strehe nema óne monotonosti na sebi, kakor po naših mestih, kder vidiš samo strehe in dimnike v nepretrganib vrstah, aii pa na jednem kupu.

Na iztočnej strani mesta vzdiguje se visoko nad vse zvonike in minarete proti oblakom

stolp s stražo za ogenj. Gori sedi noč in dan stražar, da znamenje dá, ako bi kje gorelo. Vse svoje pohoštvo ima tudi gori, ter na vrhu turna obavlja svoje posle. Kadar na pr. pere svoje srajce in plahte, lahko vé za to celo mesto, ker jih suši na linah turna. Denes pa je svečan dan, za to se vijejo na vse štiri vetrove narodne zastave iz turna, kar mu jako lepo pristoji, ter potovalcu uže iz daljine naznanja, da je denes slavnosten dan v Sofiji. Blizu tega turna stoji konak ali kneževska palača, katero si bomo potem bolje ogledali, kadar se knez vanjo povrne.

Nadalje imam napomenoti vrlo lepe in ugodne toplice, Banja-baši po imenu, ki ležé v severo-zapadnem delu mesta, ter so za Sofijo neizmerne vrednosti, kakor bi se sploh vsako tudi največe mesto moglo ponositi s tako dobrotvorno vročo vodo, kakor na tem mestu. Prejšnji dan sem si šel te toplice ogledat in se kopat, zato nehčem propustiti, da jih bralcu nekoliko поблиže opišem. Poslopje je zvonaj priprosto, tudi ko stopiš v

prava, katerih se jim zdaj ne more več odre-
kati.

Ako mi to navajamo, poleg pa se čuti iz
naših besedij ne popolnem zakrita žalost, naj
se to ne tolmači kot zavirljivost, ker se Če-
hom kaže boljša bodočnost in se jim smehtja
pravica. Ne, mi Čehom ničesa ne zavidamo,
iz srca jim želimo, da postanejo gospodarji v
lastnej svojej hiši, in preverjeni smo, kar smo
uže šestokrat povdarjali na tem mestu, da
kakor hitro bode [na Češkem postala narod-
nostna ravnopravnost resnica in faktum, bode
se moralo pokazati tudi pri nas pravično vla-
danje od zgoraj. Se ve da je to drugo vpra-
šanje, da-li se bode ta posledica pokazala
pri nas v ónem hipu, ko bode zadovoljenje
českých narodnih teženj navzelo si življenje. Naj
se nam tudi očita pesimiste, — naš pesimi-
zem so dolga slaba leta zatiranja našega živ-
lja potrdila, in zdanjost néma vendar še ta-
kega oblika, ki bi nam mogel popolnoma za-
treti taisti pesimizem. Pri nas na Slovenskem
je še vse pri starem: urad je nemšk, ljudske
šole nemške, srednje šole nemške, učiteljsko
izobraževališče popolnoma nemško. Nagnenje
do sprave je na naši strani, na nasprotnaj
nam o tem nij še niti duha niti sluha. Nego
uradništvo se še zmirom postavlja v nasprotje
nameram zdanjega ministerstva, in c. kr. urad-
niki se shajajo v kazinske konventikle, ter da-
jejo svojim gospodarjem nezaupnice. O dežel-
nem zboru našem se nič ne čuje, da ga misli
vlada razpustiti, kljubu temu, ker jej je znano,
da je illegalen, in ne zastopa slovenskega pre-
bivalstva. Kakor se čuje, so Poljaki posebno
za to, da bi se še letos sklicali deželni zbori
— kaj bi nam to koristilo? Posebno dobro
osvetljuje narodnostno ravnopravnost na Kranj-
skem najnovejši napad našega deželnega od-
bora na slovenski jezik. Te še zdaj vse ob-
stoječe stvari, še neprenehom vršeče se žalje-
nje slovenskega naroda, gotovo ne more nas
napraviti dobre volje in ne more nas napra-
viti zadovoljnim. In ako se oziramo po zname-
njih, da „bode pri nas bolje“, moramo neko-
liko z ramami pomigniti, — nij jih! O tem
nij dvomiti, — naši slovenski državni poslanci
bodo vse svoje moči napeli, da se tudi na
Kranjskem uvede jezikovna ravnopravnost, to
nam je porok njih politiško dozdanje delova-
nje; a zahteve slovenskega naroda morajo
kmalu izraziti in našteti jih točno in — o

tem smo pak popolnoma preverjeni — glas
naših slovenskih poslancev ne bode našel pri
vladi glubih ušes, uže zaradi tega ne, ker oni
pripadajo k večini državnega zbora, pri ka-
terej 13 glasov slovenskih poslancev isto
tako odločuje, kakor 13 katerih drugih glasov
iste večine, in pregovor: roka rokó umiva, to
je vrlo praktičen pregovor. Da pak bode slo-
venska roka pomagala vladno roko uni-
vati, za to se nam mora vendar nekoliko več
obetati nego same lepe besede in upanje, da
„bo uže bolje“, samo da „nekoliko“ še potr-
pimo. Trpeli smo dolgo, — čakali tudi, zdaj
pak je prišel odločilen čas, in tudi slovenski
narod odločno zdaj zahteva svojih pravic.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 16. nov. [Izv. dop.]

Jutri ali pojutranjem bode šia češka de-
putacija k cesarju, da mu izroči spomenico o
ravnopravnosti českéga jezika v uradu in šoli;
vsled tega in pa ker vidijo, kako nepričako-
vano neugodno se jim vse stvari obračajo,
so centralisti popolnem zbegani. Močno jih je
tudi poparilo to, da je vlada imenovala grofa
Falkenhayna, brata ministru poljedelstva, dvor-
nim svetnikom. Grof Fran Falkenhayn je bil,
kakor znano, poročevalec adrese manjšine v
gospodскеj zbornici in centralisti čutijo
dobro, da tudi tam bode zapahala druga sapa.

Našega slovenskega poslanca kranjskih
dolenjskih kmetških občin grofa Barbota je
minole sobote zvečer zadel mrtud na levi
strani života; nevarnost je baje velika.

V petek je imela tudi gospodska zbor-
nica svojo sejo, peto zdanjega zasedenja. V
tej seji se je vršil sledeči vrlo zanimivi do-
godjaj. Na dnevnem redu je stalo mej drugim
posvetovanje o pogodbi s Francosko za-
voljo vzajemnega dovoljenja pra-
vice ubožnim.

Dvorni svétaik dr. Neumann je o tej
stvari poročal in predlagal, da se ta pogodba
odobri. Grof Leo Thun pak je dejal pri tej
točki, da državni zbor néma pravice to po-
godbo odobravati, ker pogodba se suče okolo
tega, da se ónim Avstrijcem, k živé na Fran-
coskem, pa so ubožni, dajo iste pravice, ka-
tere pri nas živeči Francozi uže itak uživajo.
Isto tako kritizira grof Thun izraz „avstrijski
državljeni“, ki se rabi v ónej pogodbi, ker

denes nij nikjer Avstrije, nego je Avstro-Oger-
ska. Po mnenji grofa Leo Thuna je ta izraz
obžalovanja vredna napaka.

Pravosodni minister dr. Stremayr je odgo-
varjal grofu Thunu, da § 11. zakona o držav-
nem zastopništvu daje državnemu zboru pra-
vico odobravati óne pogodbe, ki državi nala-
gajo trajna bremena, ali ki posamnim dr-
žavljanom nalagajo trajne dolžnosti. In s tem,
da se dovoli francoskim podanikom [pri nas
ubožno pravo, uporablja se gotovo tudi dr-
žavni zaklad, ob jednom pak so dolžni od-
vetniki take francoske državljané, ki imajo pri
nas ubožno pravo, zastopati, to se tedaj
posamnim našim sodržavljanom nalagajo po-
sebné dolžnosti. Iz tega pa da sledi to, da je
državni zbor kompetenten razpravljati in odo-
bravati to pogodbo. Grofu Leo Thunu je od-
govarjal tudi še poročevalec dr. Neumann; ta
je navajal, da se bode vsled te pogodbe mo-
ral spremeniti državljanski zakon; o vseh po-
godbah pa, vsled katerih se mora zakonodaja
premeniti, ima odločevati državni zbor. Ali
grofa Thuna nij prepričal ni gospod Stremayr
ni poročevalec, nego dejal je, ka mora on gla-
sovati zoper to pogodbo, ker po njegovem
prepričanji državni zbor néma pravice razso-
jevati o tej pogodbi. Pogodba pak je bila ipak
sprejeta z večino glasov.

Politični razgled.

Notranje deželo.

V Ljubljani 18. novembra.

Z Dunaja nam dobaja telegram, da
je cesar sprejel včeraj češko deputacijo,
dr. Riegra. Šroma in kneza Lobkovic; obljubil
je cesar deputaciji, da hoče dati vladi
potrebne ukaze.

Čuje se glas, da bode *ministerstvo*
še tekom tega tedna dopolnilo se z avtono-
misti. Centralistom zopet to nij po volji in
za to preté vladi, da bodo potem ustavoverci
„kakor en mož stopili zoper tako vlado“. Nič
bi ne bilo na tem. Sicer jim je grof Taaffe
ponujal ministerske stole, tačas pa so se cen-
tralisti branili, meneč, da njih opozicija bode
Taaffeja vrgla; to se nij zgodilo, in zdaj bi
se rad jeden ali drug centralist vsedel na
kak prazen ministerski stol, a — prepozno je.
Zdaj se Taaffe ne sme nanje ozirati.

Oficijozne dunajske novine pripovedujejo,
da bode klub liberalcev centralistiške stranke
glasoval za nespremenjen sprejem vladne pred-
loge o *vojaške postavi*. To nij nič
novega, kajti opozicijo centralistov proti tej

preddvorano, ne vidiš nič posebnega, celo ne-
zadovoljen si, ka se tako malo pazi na to,
da so kabine za slačenje in oblačenje kolikor
mogoče snažne in da so prikladne svojemu
namenu. No, to se da lahko popraviti. Ali
izenadjen si, kadar stopiš v dvorano z —
natornim kropom. Basén sam je iz finega
belega mramorja, vanj teče iz mramornate
cevi vroča voda, katere kemične sestavne
ima, ne vem, samo to mi je znano, da nje
toplota znaša preko 40° C. in da je voda
jako koristna, ter na daleko in široko čislana.
Kopljejo se v njej tukajšnji ljudje zdravi in
bolni jako radi, ter nobeden ne more dosta
nahvaliti ónega ugodnega upliva, ki ga ima
nanj kopel. To moram tudi jaz iz lastnega
izkustva potrditi. Ako se s časom mesto spoji
po železnicah s zapadno Evropo, ako se po-
vzdigne na mestu kopališča lepo poslopje,
kakor je treba za to svrho, potem bo Sofija
znamenita zarad teh toplic, ter bode mnogo svo-
jega napredka tudi njim zahvaliti imela. Bizu
Sofije, 1/2 ure vožnje od tod, so še jedne

toplice, Banji-effendi po imenu, v krasnej oko-
lici, tik pod Vitošo. Tudi te sem čul hvaliti.
sam še nijsem skušal njihove vrednosti. Samo
okolica mi je poznana kot jako romantična.
Skoro bi se dala prisposodabljati z Rogatcem,
se ve da manjka tiste kulture na drevoredih,
cestah, šumah itd. Tudi to kopališče bo dalo
mestu Sofiji znamenitost in korist. Ne daleč
od mesta so deželni premogokopi; sploh je
cela okolica bogata na premogu (Braunkohle).
Glede Bolgarije bi tudi lahko rekel z Vod-
nikom:

„Glej stvarnica vse ti ponudi,
Le jemat' od nje ne zamudi.“

Mej takim razgledovanjem primaknilo se
je solnce zatonu. Kneza z njegovim sprem-
stvom še zmirom nij videti po cesti, ki se
vije doli od Balkana sem skozi Sofijsko polje.
Zato čem dragemu čitatelju opisati še mesto
na katerem stojim, imajoč tak razgled čez
Sofijo in njeno okolico: to je turško po-
kopališče. Razložek mej kristijanskim in
turškim pokopališčem je jako velik. Prvič je

kristijansko pokopališče navadno ograjeno, dru-
gič ima križe na grobéh, ki so po nekem redu
razvrščeni drug poteg drugzega, tretjič ima
svojo mrtvašnico, četrtič velik križ na sredi.
Vsega tega niti podobnega ne vidiš na tur-
škem pokopališči, tako, da na prvi mah ne
bi niti vedel, da na takem stojiš. Na dolgo
in široko vidiš ležati v zemljo vkopane prosto
kamenje, večje in manje, par korakov vsaksebi
položene. Drugo kaže vse zelena trava, in
zemlja je čisto ravna brez gomil. Pod vsakim
teh kamenov leži jeden Turčin pokopan, čim
večji je kamen, tem znamenitejša je menda
osoba. Najimnitnejši so skupaj pokopani v
jednem oddelku. Tam vidiš izsekano kameoje
s turškim napisom. Tega kamenja je na vsa-
kej strani mesta, kjer so turška pokopališča,
toliko, da lahko celo vrsto največih hiš se-
zidaš. Morda bo tudi še kedaj v ta namen
služilo, kadar se mesto do tja potegne. Ne
bode torej treba kamenja od daleč voziti.

Ravno je zašlo solnce za gore, ko nazna-
nja gibanje mej množico ob cesti stoječo, da

vladnej predlogi nismo nikdar smatrali za resno.

Sicer se je pa z večino glasov vladna predloga o podaljšanju vojaške postave za 10 let sprejela v odseku za brambeni zakon.

Nadvojvodinja *Christina* je sè svojo materjo in družino odpotovala včeraj na Španjsko. Cesar in navzočni udje cesarske rodbine so se ganljivo poslovili od nje na kolodvoru.

Kako krivičen je volilni red na *Češkem* pri velikih posestnikih, kažejo sledeče številke, ki jih navaja „Reform“: Veliko posestvo na Češkem ima 3.058.088 oralov zemlje in plača 3.046.907 gld. direktnega davka (21 $\frac{1}{3}$ $\frac{10}{100}$ čistega dohodka). Na cesarsko družino pripada 93.200 oralov s 103.461 gld. direktnega davka; na ustanove in samostane 221.765 oralov z 238.165 gld. direktnega davka. Kneževske in grofovske družine, katere niso volile, mladoletni in velikoposestniki, ki nimajo volilne pravice, ker plačajo manj nego 250 gld. davka, plačajo 558.972 gld. direktnega davka od 579.640 oralov zemlje. Veliki posestniki, kateri so se volitve udeležili imajo 2.037.283 oralov z 2.034.259 gld. direktnega davka. O teh imajo konservativci 1.493.256 oralov zemlje in plačajo 1.480.741 gld. direktnega davka; ustavoverci pa imajo le 544.027 oralov s 544.003 gld. davka. Tako imajo konservativci $\frac{3}{4}$ in ustavoverci le $\frac{1}{4}$ zemlje v velikem posestvu in plačajo ravno v tej razmeri davke. Konservativno je volilo 13 knezov, ki imajo 761.141 oralov zemlje, nad 200.000 oralov več nego vsi ustavoverni velikoposestniki in plačajo 672.911 gld. davka, potem 27 grofov, ki imajo 577.002 orala zemlje in 591.512 gld. davka plačajo, tudi več nego vsi liberalni velikoposestniki.

Pod naslovom „Kossuth in Schmerling“ je prinesla óni teden *praška* „Politik“ jako dober članek o centralizaciji v Avstriji. Ona pravi: „V Avstriji se ne strinja centralizacija z neodvisnostjo carjevine. V Franciji, Španiji, Italiji, sploh v nacionalnih državah je centralizacija tudi škodljiva, ali je vsaj stropilna. V Avstriji je centralizacija, katero si moremo misliti samo kot nemško, prva stopinja k priklopljenju na Nemčijo. Schmerlingova centralizacija namerava prodor države avstrijske, kajti, ako se ta centralizacija izvrši, nastane čisto nemška Avstrija, ki se bode kmalu v Nemčijo vtopila, če se pa centralizacija posreči samo deloma, potem se bode v raznih narodih toliko sovrašstva nabralo zoper Nemce, da bode Nemčija morala pomagati to sovrašstvo zatreti. Da tako daleč ne pride, to bode ovirala avtonomija posamnih državnih delov.“

Vnanje države.

Ruski car ne bode potoval v Cannes na Francosko, kakor je nameraval, ker želi ruska carica kmalu domov vrniti se.

se tam v daljavi izpod Balkana nekaj vidi, iz česar bi se dalo sklepati, da se približuje. Njegova Visokost knez s svojim spremstvom. Še nekoliko trenutkov, in zadnja dvomba, dali nas oko ne vara, je izginila, ker predstraže dale so znamenje iz svojih pušek. Obrnem se torej z nekojimi svojih poznancev nazaj v mesto proti kneževski palači, kder bode najlepše videti sprejem in pozdravljanje kneza.

Pred konakom, kakor ljudstvo kneževski palačo imenuje, zbrala se je nepregledna množina ljudstva. Tudi glasba se je pred vhodom postavila. Straže so v paradi nastavljene. Temno-rudeča zastava s zlatim levom in krono, grb kneževine, povzdigne se vrh strehe na visokem drogu kvišku, — znamenje, da je knez doma. Po celem mestu, posebno pa pred palačo, začne se sijajno razsvetljevanje. Še prejde pol ure, in mej množico se začne vrvenje sem ter tje, kajti obljubljeni knez je blizu, vozi se skozi glavno ulico proti palači, „Uže je tukaj!“ začuje se, in iz tisoč grl zagrmijo navdušeni: „Urá! Urá!“ „Da živé!“ — Ko

Srbski knez Milan je bil v narodnej skupščini navdušeno sprejet. V svojem prestolnem govoru je naglašal knez, da so vse velevlasti priznale neodvisnost Srbije, razmere sè sosednimi državami da so ugodne, srbska cerkev je postala neodvisna, in nova srbska meja je Srbiji jako priležna. Na dalje je nasteval prestolni govor, da se bodo zemljiščne razmere uredile, da se bode naučno ministerstvo preustrojilo, osnovala ljudske šole in vojaška akademija.

Z *Afganistanskega* se javlja, da je general Roberts obljubil vsem Afganistancem pomiloščenje, kateri bodo oddali svoje orožje Angležem.

Pri poslednjih volitvah v mestna svetovalstva na *Angleškem* so večidel zmágali liberalci. V nekaterih mestih so celo Irči, ki so naseljeni po britanskih mestih, voljeni; v drugih je zopet ravno irski element odločil zmago v korist liberalcem.

Dopisi.

Iz zatiškega okraja, 16. nov.

[Izv. dopis] (Goveja kuga.) Poročal sem vam 6. dan t. m., da je goveja kuga po tistih vaséh v zatiškem sodnem okraju, po kojih se je bila početkoma prikazala, čisto prenehala, ter da razsaja samo še v Velikem gabru. Denes žalibože vam moram poročati, kakor poizvem, da se je v Martinje vasi v fari sv. Lorenca na Temenici pri Bajtarji zopet kuga pokazala, akopram je uže tri tedne, kar je ta vas razkužena in spet odprta bila. Pri imenovanem gospodarji je bilo z nova 9 ali 10 goved pobitih.

Pravijo, da Velikogabrovci hodijo v gotovej uri spremljani po c. k. vojaku po vođo in v mlin, kamor so tudi iz Martinje vasi hodili; tako so ljudje občevali jeden z drugim, akopram je bilo po c. k. okrajnem glavarstvu v Litiji, strogo paziti ukazano, da z Gabrščaki nikdo v dotiko ne pride. Zaradi tega so tudi nekateri vojaki prišli v preiskavo, ker niso povelja c. kr. okrajnega glavarstva strogo izpeljavali.

Ondan sem trdil, da je malo upanja, ka bi ostalo istih 15 goved, koja so še v Velikem gabru, obstinilo se je to; kajti konci ónega tedna se je še zopet pri jednem gospodarju kuga pokazala, pa so jih zopet nekoliko, menda pet pobili. Sedaj je še okolo 10 goved — če ostanejo, je zopet drugo veliko pitanje?

stopi z voza in se opravlja oficijalni pozdrav, zaigra godba: „Šumi Marico!“ in opet iz tisoč grl prejšnji še navdušenejši glasi. Uže je bil knez v svojih sobah, ko klicanje še nehče prestati, ampak dvakrat se mora pokazati na balkonu, da ga narod opet in opet vidi. Knez nareja svoje odzdrave s posebno elegancijo in gracijoznostjo, da je res krasno videti; k temu pa še njegova vrla oseba in imponujoča zunanost — človek mora biti čisto zaljubljen vanj. Kadar se vozi, jaše pred njim barjaktar popisano rudečo zastavo, za njim pa jašejo štirji gardisti. Vsi so oblečeni v rudeče jope belo obrobljene, pa modre hlače. Na glavi imajo kalpak. Iz daleka izgledajo kakor „Sokolovci.“

Po tem sprejemu poda se glasba v Aleksandrovi vrt, ležeč pred palačo. Vrt je lep razsvetljen; ne daleko od njega spuščajo se v zrak raketi, dela se umeteljni ogenj. Narod se zabavlja vsak po svoje in v svojem krogu. Vse je navdušeno, vse se raduje. Posebno pa je vrhunec radosti, ko glasba zasvira narodno

Kakor je g. Hesu županu v Metliki, tako je tudi županoma v Št. Vidu poleg Zatičine in v Velikem gabru naložena denarna globa, radi tega, ker nista postopala kakor postava za časa kuge županom zankazuje; in sicer je plačati prvemu 50 gld., drugemu pa 300 gld., ali pa za vsakih 5 gld. en dan sedeti. Vlada je gabrškega župana tudi odstavila.

Župani čuvajte, ter izpolnujte dotično postavo!

Domače stvari.

— (Odlikovanje.) Cenitev zemljišč zaradi preuravnave zemljiškega davka je dovršena na Šleskem, Gorenjem Avstrijskem, Štajerskem in Kranjskem. V priznanje posebnih zaslug pri tem poslu je cesar blagovolil podeliti več odlik tudi na Kranjskem in Dolenjem Štajerskem. Viteški križ Franc-Josipovega reda je dobil prejšnji deželni poslanec g. Elvard Schaffer, stotnik pri brambovcih in gradščak poleg Trebnega; zlati zaslužni križec s krono: posestnik in načelnik okrajnega zastopa g. Ferdo Kada v Ormožu, posestnik g. Lovro Rus v Št. Vidu poleg Brda in gozdar Mavricij Schreyer v Ratečah; zlati zaslužni križec gozdni oskrbnik g. Anton Barta v Poljanah.

— („Zvona“) poslednji list je prinesel začetek Simon Jenkovemu životopisu iz večtega prof. Levčevega peresa. Na prvi strani je Jenkova podoba, ki pa žalibog nij kaj podobna pokojnemu pesniku.

— (G. Josip Kocélj,) bivši režiser slovenskega gledališča, je zdaj engaziran pri podjetniku mestnih gledališč v Mariboru in Celji. Debutiral je v Celji v igri „Mlinar in njegova hči“ kot „mlinar“ z odlikovalno pohvalo. Poitranjem v petek dnó 21. t. m. pak nastopi v igri „Die tochter des brandstifters“, po njem v nemški jezik prestavljenei „Požigalčevej hčeri“; ob jednem praznuje ta večer kot pevec svojo petindvajsetletnico in desetletnico kot igralec. Morebiti pripomorejo te vrstice, da se i celjski Slovenci o tej priliki spominjajo nekdanjega slovenske Talije igralnega in pisalnega sodelavnika, katerega so nemile okolnosti zanesle na nemški oder.

— (Spremembe pri vojaštvu.) Prvega reda polkovni zdravnik dr. Šime Man-

„Horo!“ T-daj Bolgarom ne dade več míru. Kdor sedi, ustane, ter začne po taktu stopati, a kdor ima priliko in prostor za to, počne plesati narodni ples. Na zelenej livadici najde se kmalu nekoliko ljudlj moškega in ženskega spola, ki začnejo horo plesati na občno veselje navzočnih.

Napomenoti moram tudi to, da tukajšnja glasba zna vrlo dobro svirati tudi slovenske péсни. Posebno dobro je sestavljen „slavjanski potpouri“ iz „Mile lunice“, „Po jezeru“, „Hej Slovani“, „Naprej“, „Gde domov moj“, „Još Hrvatska“, itd. Kadar to svirajo, ne ostane nikdar živahno rokopleskanje. Glasba pa je izvrstna; večnom so godebnici — Čehi. Bolgari se še-le učé, pa kakor mi je rekel kapelnik (Čeh), bodo dobri muzikanti.

Tako slavi bolgarski narod prihod svojega milega vladarja. Pet sto let je pogrešal svojo samostalnost in svojega vladarja, a sedaj, ko ga zopet ima, pokazuje na ta način, da ga je res vreden.

dič gre zaradi bolehnosti na odpust; vojaški kaplan Fran Polak je prestavljen na Dunaj.

— (Grozno hudodelstvo.) Tukajšnji uradni list poroča, da je pri Starih fužinah v gorenjej bohinskej dolini sin svojega sedemdesetletnega očeta ubil. Sedajška komisija je našla, da je ubogi stavec pet reber na vsakej strani imel zlomljenih. Iz tega se da sklepati, kako zverinsko je zločinec ravnal. Povod umoru boje še nij znan, pa ljudje govoré, da je bil sin jezen na očeta, ker le ta svoje kajze nij prepisal nanj, ampak na svojega osemletnega vnuka.

— (Vabilo.) V soboto, dné 22. t. m., napravijo združeni Brežki in Krški pevci v Brežcah v prostorih Hotela „Klembas“ na korist ubogim šolarjem veselico s sledečim programom: 1. Nedvčd, „Domovina“, možki zbor; 2. Koschat, „Karntnergmüth“, možki zbor; 3. Rihar, „Zvezda“, mešani zbor; 4. Nedvčd, „Mojej roži“, možki zbor; 5. Koschat, „D' Hamkehr“, možki zbor; 6. Abt, „Waldesandacht“, mešani zbor. Končno ples; svira godba sl. c. kr. polka Jelačić šte. 69 iz Zagreba. Vstopnina za osobo 1 gold. Začetek točno ob 1/2 8 uri. Za odbor v Krškem: dr. Karl Slanec, in v Brežicah: Edmund Novak.

Izpred porotnega sodišča.

V Ljubljani 17. novembra.

(Roparsk umor v Lattermanovem drevoredu.)

Predsednik sodišča je g. Grčar, votanta deželne sodnije svetovalca gg. Čeh in Zajec, kot namestni sodnik adjunkt g. pl. Strahl. Zapisnikar je avskultant g. drd. Elsner. Državno pravdnitvo zastopa državnega pravdnika namestnik g. Mühleisen. Zagovornika sta g. dr. Mošé (za F. Bobka) in dr. Suppan (za K. Dolinar).

Izžreba se namesto 12 porotnikov 14.

Dvorana je natlačeno polna, a ne baš z izbranim občinstvom. Posebno ljubljanski postopaci, tako zvani „kriminal-doktorji“ so v polnem številu zastopani. Na poročevalce časnikov se ne jemlje nikakršnega obzira; ako se jim posreči priboriti si kak sedež, je dobro, drugače pa se morajo stojé gnesti.

Na zatožnej klopi sedi France Bobek, 29 let star, neoženjen, krojač iz zgornje Šiške št. 67, (rojen nij Šiščan. Opomba uredništva.) zavoljo hudodelstva in prestopka uže mnogokrat kaznovan, in njegova ljubica Katarina Dolinar, 32 let stara, neomožena fabriška delavka iz Trboj, zaradi prestopka uže mnogokrat kaznovana, tudi zaradi vlačugarstva uže dve leti v Lankovici zaprta.

France Bobek je zatožen, da je v noči od 8. do 9. maja 1879, in sicer od 8. ure zvečer do 2. ure popolnoči v južnem, proti tržaškej cesti ležečem delu ljubljanskega Lattermanovega drevoreda, zoper Alojzija Holzmana, črevljarja iz Šiške, z namenom ga usmrtiti in se njegove gotovine, tedaj tuje premakljive reči s silo proti njegovej volji prisvojiti s tem, da mu je z ostro robotim in voglatim orodjem udarce na glavo prizadjal, na tak način ravnal, da je iz tega 9. maja 1879 smrt sledila, in ga tudi gotovine v znesku 11 do 12 gld. oropal; Katarina Dolinar pa da je potem, ko je bila priča roparskega umora od Franceta Bobka Alojziju Holzmanu oropano gotovino prevzela, od katere je vedla, da je oropana.

S tem dejanjem je France Bobek zakrivil hudodelstvo roparskega umora po §§ 134 in 133 št. 2 k. p., kaznjivo po § 136 k. p. z ozirom na § 265 k. reda in gredé na § 50 k. p.; Katarina Dolinar pa hudodelstva deležnosti ropa po § 196 k. p., oziroma na § 265 k. reda po § 196 k. p. Nagibi obširne zatožbe so sledeči:

Po pričevanji Marka Zajca, Jože Korčeta in Jože Podrekarja v zvezi z oglednim zapisnikom so našli Alojziju Holzmana, črevljarja iz Šiške, 9. maja 1879 zjutraj v južnem, proti tržaškej cesti ležečem delu Lattermanovega drevoreda, mej drevesi z ranami na glavi nezavednega. Ko so ga prenesli v bolnico, je kmalu, ne da bi se bil zavedel, umrl.

Dnè 10. maja 1879 se je pri ogledu in razparanji mrtiča Holzmana našlo, da je dobil na glavo dve teški poškodbi in eno menj teško, katere so mu bile prizadete ali s sekuro ali pa z motiko, katere so segale 1 cm. skozi možjanske kože v možjane.

Po pričevanji Marije Holzman, žene umorenega in nje hčere, je Alojziju Holzman 8. maja 1879 proti 4. uri popoludne iz svojega stancovanja v Šiški odšel in kakih 12 gld. soboj vzela, da bode, kakor je rekel, usnja v Ljubljani nakupil, in je potem ob 4. uri v krčmi Antona Kvasa v spodnji Šiški po pričevanji Katre Herman pol litra pive spil. Okolo 5. ure je Alojziju Holzman po spričevanji Mice Mlakar malo časa „pri šrangu“ na tržaškej cesti bival, od 5. ure popoludne, ali nekoliko pozneje, do 7. ure zvečer je bil Holzman po pričevanji Mice Koščak v njenej krčmi na Glincah, je tam liter vina izpil, ter trezen zapustil krčmo. Okolo 8. ure je Holzman po pričevanji Ane Panj z njo „pri šrangu“ na tržaškej cesti malo časa govoril, in priče Antonija Komotan in Janez Mahovne sta ga blizu tržaške ceste na potu proti Lattermanovemu drevoredu iti videla in kakor priča Peter Hajn pravi, se je neki mož, katerega je on za Holzmana držal in kateri po videzu nikakor nij bil pijan, okolo pol 9. ure zvečer od tržaške ceste proti Lattermanovemu drevoredu šel. Nekoliko minut pred 9. uro sta videla Peter Pavlovčič in Janez Schweigler, da v južnem delu Lattermanovega

drevoreda in sicer na istem mestu, na katerem so drugi dan 9. maja 1879 Alojziju Holzmana našli, neki mož, ne da bi se kaj gibal, na tleh leži. Janez Kadivec spričuje, da je Holzman vse usnje, katero je potreboval izkjučivo samo pri njem kupoval, da pa 8. maja Holzman usnja kupil nij, je nedvomljivo, da je Holzman ob času, ko se je dejanje roparskega umora dovršilo, imel najmenj 11 gld. denarja pri sebi. Priča M. ha Mežan je našel 9. maja 1879 Holzmanovo prazno listnico blizu kraja, kjer se je izvršil roparski umor; isto tako je našla M. ca Vrbič zapisne liste (Notizbuch) Holzmanove blizu Lattermanovega drevoreda na tržaškej cesti proti tovarni za tabak.

(Dalje prih.)

Razne vesti.

* (J. I. Kraszewski) je neki vsa darila, ki jih je dobil o sedemdesetletnici svojega pisateljevanja, volil poljskej narodnej galeriji. Darila so vredna 50 000 rubljev.

* (Bivši minister baron Lasser) je na Dunaji hudo zbolel. Zaveda se popolnem, a govoriti ne more nič. Uže viani je bil od mrtula zadet, pa spet okreval; zdaj se je menda povinila bolezen.

* (O glasovitem Abd-el-Kadru) se spet govori, da je umrl. To se je uže večkrat poročalo, pa nij bio res. Star je mož pač uže 72 let.

Uradnik,

neozenjen, želi dobiti pri solidnej narodnej rodbini brez otrok v Ljubljani stanovanje in hrano. Natančneje se izvè v administraciji „Slovenskega Naroda“.

M. Pfeffel

14. trnovski pristan 14.

naznanja udano, da bode odslè po mestu vozil

razkrojena drva

v žaklijh po 20, 30 in 60 kr.

Naročbe

na kakeršno koli kvantiteto ali vrsto drv prevzema voznik, ter se brez strokov vse pripelje do doma. Sè spoštovanjem

(547—1)

M. Pfeffel.

Tujci.	
16. novembra.	
Pri Slona, Polzer iz Dunaja.	68 gld. 15
Rothschid iz Kanije.	70 " 60
Demkar iz Zelenikov.	79 " 90
Kauschek iz Kamnika.	137 " 25
Dr. Kosirni iz Zagreba.	886 " 25
Pri Wallèl: Stalcer iz Kočevja.	267 " 65
Renker, Laneguth iz Dunaja.	116 " 9
	32 " 54
	57 " 80
Dunajska borza 18. novembra.	
Enotni drž. dolg v bankovcih	68 gld. 15
Enotni drž. dolg v srebru	70 " 60
Zlata renta	79 " 90
1860 drž. posojilo	137 " 25
Akcije narodne banke	886 " 25
Kreditne akcije	267 " 65
London	116 " 9
Napol.	32 " 54
C. kr. cekini	57 " 80
Državne marke	

Skoraj zastonj!

Zavoljo nedavno na nič prišle velike fabrike za britanija-srebro, oddaje se sledečih 42 komadov, izredno dobrih reči, od britanija-srebra samo za gld. 6.75, kot jedva četrti del strokov izdelovanja, tedaj skoraj zastonj, in sicer:

- 6 kom. vrlo dobrih namiznih nožev, z ročnikom od britanija-srebra, s pravo angleškimi srebrno-jeklenimi ostrinami.
- 6 " jako finih vilic, britanija-srebro, iz jednega kosa.
- 6 " teških žlic za jedi od britanija-srebra.
- 6 " žlic za kavo od britanija-srebra, najboljšè kvaliteti.
- 1 maslini zajemalac za mleko od britanija-srebra.
- 1 teški zajemalac za juho od britanija-srebra.
- 6 podstavkov za nože od britanija-srebra.
- 6 kom. Viktorija podstavkov, fino cizelirani.
- 2 krasna namizna svečnika od britanija-srebra.
- 1 salonski namizni zvonček od britanija-srebra srebrnega glasu
- 1 precejevalnik za čaj od britanija-srebra, z ročkom ali vesalom.

2 kom. Vseh teh 42 rečij je izdelano iz najfinejšega britanija-srebra, ki je na celem svetu jedina kovina, katera ostane večno bela, in se od pravega srebra tudi po 20letnem rabljenju ne more razločiti, za kar se garantuje. (545—1)

Naslov in jedini kraj za naročila v c. kr. avstro-ogerskih provincijah: General-Depot der I. engl. Britannia-Silber-Fabriken: **Blau & Kann, Wien, I. Elisabethstrasse Nr. 6.**

Pošilja se proti poštnemu povzetju. — Poština za vseh 42 komadov znaša 36 kr. v vse kraje Avstro-Ogerske.

Vseh teh 42 komadov, ki so solidno in praktično blago od britanija-srebra, ki so veljali preje gld. 25, stane zdaj vseh 42 komadov skupaj le gld. 6.75.